

Ulkomaille liikennettä välittävään laivain muonitus.

OHJEITA:

1. Suomalaiseen ulkomaille liikennettä välittävään laivaan saadaan ostaa säännöstelyn alaisia elintarvikkeita kansanhuoltoministeriön vahvistamalla ostokirjalla, jonka kansanhuoltolautakunta allekirjoittaa ja luovuttaa laivan kapteenille tai hänen edustajalleen.

2. Haettaessa kansanhuoltolautakunnasta ostokirjaa laivaa varten on kansanhuoltolautakunnalle esitettävä selvitys laivan miehistön lukumäärästä sekä jätettävä kaikki miehistöön kuuluvien henkilöiden ostokortit (sokerin ja kahvin ostamiseen oikeuttavat ostokortit, leipä-, rasva- ja maitokortit sekä muut mahdolliset kortit) ei kuitenkaan vaatetus- ja jalkinekorttia.

Koska kuitenkin kaikille ei ole annettu sokerin- ja kahvin ostamiseen oikeuttavia ostokortteja, on tällaisen kortin puuttuessa asianomaisen henkilön kirjallisesti vakuutettava kunnian ja omantunnon kautta, ettei hän ole mitnuttu korttia ollenkaan saanut.

Ennen kuin ostokirja annetaan, kansanhuoltolautakunnan on:

a) tarkastettava, että kansanhuoltolautakunnalle jätetään kaikkia ostokortteja tai todistuksia siitä, että korttia ei ole saatu, yhtä monta kappaletta kuin laivan miehistöön kuuluu henkilöitä;

b) laskettava, paljonko laiva on oikeutettu hankkimaan säännöstelyn alaisia elintarvikkeita koko miehistölle päivää kohden; laskuperusteena käytetään tällöin seuraavia määriä:

valkeita vehnä jauhoja enintään 200 gr henkilöä ja päivää kohden, muita viljatuotteita ja herneitä enintään 400 gr henkilöä ja päivää kohden, sokeria enintään 40 gr henkilöä ja päivää kohden, puhdasta kahvia enintään 4 gr henkilöä ja päivää kohden, kahvinkorviketta enintään 8 gr henkilöä ja päivää kohden, teetä enintään 2 gr henkilöä ja päivää kohden, voita (ellei voita ole, voidaan antaa juustoa, jolloin sitä on annettava kak-sinkertainen määrä) enintään 40 gr henkilöä ja päivää kohden, laardia tai margariinia enintään 25 gr henkilöä ja päivää kohden, maitoa laivan ollessa satamassa enintään 1/4 litraa henkilöä ja päivää kohden, tiivistettyä säilykemaitoa enintään 1 1/2 litraa miestä ja 4 viikkoa kohden. saippuaa enintään 100 gr henkilöä ja 4 viikkoa kohden.

Edellämainittu saippuamäärä on henkilökunnan henkilökohtaista tarvetta varten, kuten pesuun, vaatteiden pesuun y. m. s. Siitä miten laivan tarpeita varten saippuaa luovutetaan, annetaan kansanhuoltolautakunnalle eri ohjeet.

c) merkittävä lasketut määrät sekä muutkin tarpeelliset merkinnät ostokirjaan.

3. Kohdassa 2 sanotuista määräyksistä johtuu, että ulkomaille liikennettä välittäviin laivoihin saadaan pestä ainoastaan henkilöitä, jotka jättävät kaikki ostokorttinsa, vaatetus- ja jalkinekorttia lukuunottamatta, laivaan; muussa tapauksessa on laivalle luovutettavaa muonaa vähennettävä puuttuvien ostokorttien edellyttämällä määrällä, jolloin ostokortin edustamaksi arvoksi otetaan 2 b) kohdassa esitetyt määrät.

4. Kansanhuoltolautakunnalle ostokirjaa haettaessa jätetyt ostokortit on tehtävä mitättömmiksi ja hävitettävä.

5. Jos laivan miehistön lukumäärä lisääntyy tai vähenee, on luovutettavia elintarvikemääriä muutettava vastaavasti, ja muutetut määrät on merkittävä ostokirjaan. Miehistön vähentyessä laivan kapteeni on velvollinen tekemään siitä ilmoituksen sille kansanhuoltolautakunnalle, jonka toimialueella laiva silloin on, ja jättämään samalla ostokirjan, jotta siihen voidaan merkitä vähennetyt elintarvikemäärät. Miehistön lisääntyessä on kansanhuoltolautakunnalle luovutettava vastaava määrä ostokortteja, jolloin ostokirjaan on merkittävä luovutettavat lisätyt elintarvikemäärät. Milloin laivaan otetaan henkilö eronneen tilalle, jolloin miehistön lukumäärä pysyy muuttumattomana on laivan kapteeni velvollinen huolehtimaan siitä, että hänenkin ostokorttinsa jätetään kansanhuoltolautakunnalle, jotta ne voidaan tehdä mitättömmiksi.

6. Esittämällä saamansa ostokirjan laivan kapteeni tai hänen edustajansa on oikeutettu saamaan paikkakunnan kansanhuoltolautakunnalta ostolupatodistuksia ostokirjassa mainittujen elintarvikkeiden hankkimista varten. Ostolupatodistukset on annettava sellaisille määrille kuin laivaan halutaan ostaa. Myönnetty määrät on merkittävä ostokirjaan, johon on myös sitä varten varattuun sarakeeseen merkittävä se päivämäärä, mihin asti ostolupatodistuksella hankittavan määrän tulee kestää. Ensi kerralla ostolupaa haettaessa on otettava huomioon se varasto, mikä laivalla silloin on. Tällöin on esitettävä luotettava selvitys siitä, paljonko laivassa on jäljellä säännöstelyn alaisia elintarvikkeita. Sen jälkeen ostolupaa haettaessa ei varastoa tarvitse tiedustaa. Kuitenkin ostolupaa haettaessa silloin kuin laiva on saapunut ulkolaisesta satamasta ensimmäiseen kotimaiseen satamaan on otettava huomioon se varasto, mikä laivalla tällöin on. Tämän tarkastaa tulliviranomainen, joka myös tekee varastomääräistä merkinnän laivan ostokirjassa tähän tarkoitukseen varattuun sarakkeeseen. Varastoa ei siis silloinkaan tarvitse erikseen tiedustaa, vaan varastossa olevat määrät näkyvät aivan ostokirjasta.

7. Kansanhuoltolautakunnalta saaduilla ostolupatodistuksilla voidaan ostaa elintarvikkeita mistä liikkeestä tahansa.

8. Henkilö, joka poistuu laivan palveluksesta on oikeutettu samaan kaikki elintarvikekortit, vaatetuskorttia lukuun ottamatta, mistä kansanhuoltolautakunnasta tahansa esitettyään vastakirjan, jossa on merkintä, että hän on vapaa laivan palveluksesta.

9. Jotta laivan ollessa satamassa laivan henkilökuntaan kuuluva voisi saada ostaa viljatuotteita ravintolassa, annetaan tähän tarkoitukseen käytettäväksi S-kortteja (= sotilaskortteja). Näitä on lähetetty satamakaupunkien kansanhuoltolautakunnille. Kansanhuoltolautakunnat saavat luovuttaa niitä kuittausta vastaan laivan miehistöä vastaavan määrän. Mikäli kortteja vielä jälleenpäin luovutetaan laivalle, on luovutettujen korttien lukumäärästä tehtävä merkintä laivan ostokirjaan. Samalla kuin kansanhuoltolautakunta leimaa kortit, on pyyhittävä yli sanat sotilaskortti—militärkort. Luovutettavissa S-korteissa on 18 tähtikupponkia. Yhtä tähtikupponkia vastaan saadaan 50 gr viljatuotteita. Luonnollisestiikaan ei sellaista S-korttia, joka on varustettu kansanhuoltolautakunnan leimalla, saada vaihtaa tavalliseen leipäkorttiin. (Vain sellainen S-kortti, jossa on puolustuslaitoksen leima ja jolloinka henkilö esittää sotilaspassin, josta käy selville, että asianomainen on vapautettu armeijasta, saadaan S-kortti vaihtaa tavalliseen leipäkorttiin.)

10. Tässä yhteydessä huomautettakoon, että 26 päivänä heinäkuuta 1938 annetussa asetuksessa ruoanpidosta suomalaisissa kauppa-aluksissa olevat määräykset ruoka-annoksista eivät ole voimassa sinä aikana, jolloin sotatilalakiin perustuva säännöstely on voimassa, sikäli kuin edellämainitun asetuksen edellyttämät annokset ovat suuremmat kuin säännöstelyn mukaiset annokset.

Kansanhuoltolautakunnan on aikanaan ilmoitettava ministeriölle laivojen nimet, joille ostokirja on annettu sekä laivan silloisen henkilökunnan lukumäärä.

Provantering av fartyg i trafik på utlandet.

ANVISNINGAR:

1. Till finskt fartyg i utrikestrafik få reglementering underkastade livsmedel inköpas mot av folkförsörjningsministeriet fastställd inköpsbok, vilken förses med folkförsörjningsnämnds underskrift och överlätes åt fartygets kapten eller hans ombud.

2. Vid ansökan om inköpsbok för fartyget bör folkförsörjningsnämnden företes utredning om besättningens antal, varjämte alla till besättningen hörande personers köpkort (köpkort, vilka berättiga till inköp av socker- och kaffe, bröd-, fett- och mjölk korten samt eventuella andra kort), dock icke beklädnads- och skodonskortet.

Emedan åt alla likväl icke utgivits till inköp av socker och kaffe berättigande köpkort, bör vederbörande person då dylikt kort saknas, skriftligen på heder och samvete få intyga att han icke alls utfått nämnda kort.

Innan inköpsbok utgives bör folkförsörjningsnämnd:

a) granska, att till folkförsörjningsnämnden inlämnas lika många exemplar av alla köpkort eller intyg över att kortet icke erhållits, som antalet till besättningen hörande personer:

b) beräkna, huru mycket reglementering underkastade livsmedel fartyget äger rätt att för hela besättningen erhålla per dag; som beräkningsgrund användas härvid följande mängder:

vitt vetemjöl högst 200 gr per person och dag,
övrige spannmålsprodukter och arter högst 400 gr per person och dag,
socker högst 40 gr per person och dag,
rostat kaffe högst 4 gr per person och dag,
kaffesurrogat högst 8 gr per person och dag,
te högst 2 gr per person och dag,
smör (om smör icke finnes, kan ost utgivas i dubbel mängd) högst 40 gr

per person och dag,

lard eller margarin högst 25 gr per person och dag,
mjölk, då fartyget ligger i hamn, högst 1/4 liter per person och dag,
kondenserad mjölk högst 1 1/2 liter per person och 4 veckor,
tvål högst 100 gr per person och 4 veckor.

Ovannämnda tvålmängder äro avsedda för personalens eget behov, såsom för tvättning, byke m. m. dyl. Beträffande överlåtelse av tvål för fartygets behov erhålla folkförsörjningsnämnderna särskilda föreskrifter.

c) införa de beräknade ransonerna samt även övriga nödiga anteckningar i inköpsboken.

3. Av det i punkt 2 sagda följer, att på fartyg i utrikestrafik få mönstras endast sådana personer, vilka överlämna alla sina köpkort, beklädnads- och skodonskortet undantaget, till fartyget; i annat fall skall den proviant, som överlätes till fartyget, minskas med den mängd, vilken de felande korten representera, varvid de av köpkortet representerade mängderna beräknas enligt punkt 2 b).

4. Köpkort, vilka inlämnats vid utgivande av inköpsbok, skola makuleras och förstöras.

5. Om fartygsbesättningen ökas eller minskas, böra de livsmedelsmängder, som skola överlätas, förändras på motsvarande sätt, och de förändrade mängderna antecknas i inköpsboken. Om besättningen minskas är fartygets kapten skyldig att göra anmälan härom hos den folkförsörjningsnämnd, inom vars verksamhetsområde fartyget då befinner sig, och samtidigt inlämna inköpsboken, för att anteckning angående de minskade livsmedelsmängderna skall kunna göras. Om besättningen ökas bör till folkförsörjningsnämnden inlämnas motsvarande antal inköpskort varvid i inköpsboken skall antecknas de ökade mängderna livsmedel. Om i fartygets tjänst antages annan person i stället för avmönstrad, och besättningens antal sålunda förblir oförändrat, åligger det fartygets kapten att ombesörja, att även den påmönstrades inköpskort inlämnas till folkförsörjningsnämnden i och för makulering.

6. Mot att för folkförsörjningsnämnd uppvisa erhållen inköpsbok är fartygets kapten eller hans ombud berättigad att av densamma erhålla inköpsanvisningar för anskaffning av i inköpsbok nämnda livsmedel. Inköpsanvisningarna böra utfärdas för sådana mängder som man önskar inköpa till fartyget. De beviljade mängderna böra antecknas i inköpsboken, varvid i för detta ändamål reserverad kolumn även bör antecknas det datum, ända till vilket den mängd bör räcka, som får anskaffas mot inköpsanvisning. Nästa gång då ansökan om inköpsanvisning inlämnas, skall det förråd, som fartyget då innehar, tagas i beaktande. Därefter behöver lagret naturligtvis icke längre uppgivas. Likväl bör vid ansökan om inköpsanvisning, då fartyg anlänt till första inhemska hamn från utlandet, beaktas det förråd, som fartyget då innehar. Detta kontrolleras av tullfunktionär, vilken även gör anteckning i fartygets inköpsbok angående lagermängderna i härför reserverad kolumn. Lagret behöver således icke heller härvid skilt efterfrågas, utan lagermängderna synas av fartygets inköpsbok. Härvid bör tillförlitlig utredning presteras därom, huru mycket beslag underkastade livsmedel finnes kvar på fartyget. Inköpsanvisningarna böra beviljas för ansökt mängder.

7. Mot de av folkförsörjningsnämnden erhållna inköpsanvisningarna kunna inköp av livsmedel göras i vilken affär som helst.

8. Person, som avmönstrar från fartyg är berättigad att av vilken folkförsörjningsnämnd som helst utfå alla kort, med undantag av beklädnads- och skodonskortet, sedan han uppvisat sin motbok, där anteckning gjorts, att han är ledig ur fartygets tjänst.

9. För att till besättningen hörande person medan fartyget ligger i hamn i restauranger skall kunna erhålla spannmålsprodukter, utgives för detta ändamål S-kort (Militärkort). Sådana ha tillsänts folkförsörjningsnämnderna i hamnstäderna. Folkförsörjningsnämnderna få mot kvitto överläta mot besättningen på fartyget svarande antal S-kort. Om kort även senare överlätas till fartyget, bör anteckning över utgivna kort göras i fartygets inköpsbok. På samma gång som folkförsörjningsnämnd avstämplar korten, skola orden sotilaskortti — militärkort överstrykas. På S-korten finnas 18 stjärnkuponger. Mot en stjärnkupong erhålles 50 gr spannmålsprodukter. Ett dylikt S-kort, som försetts med folkförsörjningsnämnds stämpel, får icke utbytas mot vanligt brödkort. (Endast sådant S-kort, som är försett med försvarsväsendets stämpel, och då vederbörande företer militärpass, varur framgår, att han befriats från militärtjänst, får utbytas mot vanligt brödkort.)

10. I detta sammanhang må påpekas, att förordningen den 26 juli 1938 angående koshållningen på finska handelsfartyg icke är gällande under den tid, då reglementering, som stöder sig på lagen om krigstillstånd är i kraft, i den mån i förordningen förutsatta ransoner äro större än reglementerade sådana.

Folkförsörjningsnämnd bör i sinom tid till folkförsörjningsministeriet meddela namn på fartyg, vilka erhållit inköpsbok samt antalet av fartygets dåvarande besättning.



